

Сергій Єсімов*

Lviv, Ukraine

Правові основи адміністративного договору у сфері підприємницької діяльності

Правові основи адміністративного договору у сфері підприємницької діяльності

Анотація: У статті на підставі системного аналізу з використанням формально-юридичного та порівняльно-правового методу дослідження правових явищ розглянуто правові основи адміністративного договору у сфері підприємницької діяльності як засобу підвищення ефективності правового регулювання підприємницької діяльності в контексті європейської інтеграції України. Предмет наукової розвідки – сукупність адміністративно-правових норм, що опосередковують відносини у сфері підприємницької діяльності на основі адміністративного договору в сучасних економіко-правових умовах. Актуальність дослідження зумовлює недостатня концептуальна розробленість проблематики адміністративного договору з позиції виділення в самостійний інститут адміністративного права з належною легалізацією та відсутністю універсальної концепції адміністративного договору. У ході дослідження розглянуто специфіку правової основи адміністративно-договірного регулювання, яка включає сім груп нормативно-правових актів, що регулюють окремі аспекти адміністративно-договірних відносин, визначають суб'єктів публічного управління, уповноважених укладати адміністративні договори, їхню компетенцію. У зазначеному контексті обґрунтовано юридич-

ну природу адміністративного договору як інституту адміністративного права з елементами комплексного регулювання, форми адміністративного права, форми та методу державного управління, сукупності адміністративних процедур і юридичного факту. На підставі чинного законодавства (Конституції України, Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, законів України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, відомчих нормативно-правових актів) розглянуто сутність адміністративного договору як форми об'єктивації волевиявлення контрагентів. Умовою, що має юридичне значення, є волевиявлення, детерміноване мірою свободи учасників. Волевиявлення та свобода узгодження дає можливість обґрунтувати конструкцію адміністративних договорів. Позначено поняття функцій адміністративного договору щодо ролі та значення в регулюванні державно-управлінських відносин, а також напрямів впливу адміністративно-договірного регулювання на суспільні відносини у сфері державного управління. Розглянуто процедурну складову адміністративно-договірних відносин. Адміністративно-договірна процедура є логічно завершеною сукупністю правових і організаційних дій та рішень, спрямованих на досягнення встановленого юридично значущого результату. Запропоновано сфор-

* Сергій Єсімов [Serhii Yesimov] – кандидат юридичних наук, доцент, Інститут права Львівського державного університету внутрішніх справ [Lviv State University of Internal Affairs]; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9327-007>; e-mail: esimov_ss@ukr.net.

мувати системну правову основу адміністративно-договірному регулюванню та універсальну процедуру укладання адміністративного договору для договорів нормативного та організаційного змісту, вертикальних і горизонтальних угод, конструкцію яких доцільно визначити в законі України «Про адміністративну процедуру».

Ключові слова: адміністративна процедура, договір, правове регулювання, структура договору, адміністративне право, публічне управління.

Legal Basis of Administrative Agreement in the Field of Entrepreneurial Activity

Abstract: The article on the basis of systematic analysis using the formal-legal and comparative-legal method of studying legal phenomena, considers the legal basis of the administrative agreement in the field of entrepreneurship as a means of improving the legal regulation of entrepreneurship in the context of European integration. The subject of scientific research is a set of administrative and legal norms that mediate relations in the field of entrepreneurial activity on the basis of an administrative agreement in modern economic and legal conditions. The urgency of the study is due to insufficient conceptual development of the issue of administrative contract from the standpoint of separation into an independent institution of administrative law with proper legalization and lack of a universal concept of administrative contract. The study examines the specifics of the legal basis of administrative and contractual regulation, which includes seven groups of regulations that regulate certain aspects of administrative and contractual relations, determine the subjects of public administration authorized to enter into administrative contracts, their competence. In

this context, the legal nature of the administrative contract as an institution of administrative law with elements of complex regulation, forms of administrative law, forms and methods of public administration, a set of administrative procedures and legal fact is substantiated. Based on current legislation (Constitution of Ukraine, Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, on the other hand, laws of Ukraine, acts of the President of Ukraine, acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine, departmental normative legal acts) the essence of the administrative agreement as a form of objectification of the will of the counterparties is considered. A condition of legal significance is the expression of will, determined by the degree of freedom of the participants. Expression of will and freedom of consent provides an opportunity to justify the design of administrative agreements, the concept of the functions of the administrative agreement on the role and importance in regulating public relations, as well as areas of administrative contractual regulation on public relations in public administration. The procedural component of administrative-contractual relations is considered. Administrative-contractual procedure is a logically complete set of legal and organizational actions and decisions aimed at achieving the established legally significant result. It is proposed to form a systemic legal basis for administrative-contractual regulation and a universal procedure for concluding an administrative agreement for agreements of normative and organizational content, vertical and horizontal agreements, the construction of which should be defined in the Law of Ukraine On Administrative Procedure.

Keywords: administrative procedure, contract, legal regulation, contract structure, administrative law, public administration.

Вступ

Ухвалення Конституції України стало передумовою та підставою істотної зміни ролі адміністративного права в правовій системі держави, що проявилось в зміщенні акцентів у методах адміністративно-правового регулювання та посилення позицій диспозитивності. Це сформувало необхідну базу для використання договірних форм і методів регулювання суспільних правовідносин. Загальний контекст реформування системи державного управління дав змогу оцінити правові можливості адміністративного договору, особливо в частині формалізації відносин у сфері

підприємницької діяльності, спрямованої на досягнення соціально значущих ефектів. Водночас загальноновизнаної концепції адміністративного договору не сформовано, немає єдності поглядів у теоретико-методологічних підходах, що позначається на законотворчості та правозастосовній практиці.

Важливе значення для розробки правових основ адміністративного договору мали праці вчених-правознавців: Л.С. Гулак, М.В. Коваліва, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова, О.І. Остапенка, Т.М. Тимчишина, Н.В. Черномиз, А.М. Школика та інших. Не можна стверджувати, що адміністративний договір – це маловивчене правове явище.

Але універсальної моделі адміністративного договору в правовій системі не створено, що вимагає проведення досліджень. Робота ґрунтується на використанні діалектичного, формально-логічного, спеціально-юридичного, системно-структурного методів і компаративного аналізу.

Мета статті – дослідження правової основи адміністративного договору у сфері підприємницької діяльності. Завдання охоплює аналіз юридичної природи, сутності, структури та функцій адміністративного договору.

1. Система нормативно-правових актів, які формують правові основи адміністративних договорів

Формування системи актів адміністративно-договірного регулювання у сфері підприємницької діяльності є поняттям, що уточнюється системою актів адміністративно-правового регулювання, включає нормативно-правові акти, договори нормативного змісту та судові акти.

Специфіка структури правової основи адміністративно-договірного регулювання полягає в тому, що адміністративний договір виступає одним з її елементів і суттєво впливає на регламентацію підприємницької діяльності засобами адміністративного права (Ostapenko et al., 2021, р. 410) Комплекс правових актів, що регламентують адміністративно-договірне регулювання у сфері підприємницької діяльності, можна диференціювати на кілька груп.

Перша група представлена Конституцією України, яка формує основні ідеї та пріоритети адміністративно-договірного регулювання у сфері підприємницької діяльності, гарантує єдиний економічний простір, підтримку конкуренції, захист різних форм власності, свободу економічної діяльності та заборону монополізму і недобросовісної конкуренції, недопущення встановлення митних кордонів, мит, зборів та інших перешкод для вільного переміщення товарів, послуг, фінансових ресурсів, низку інших положень, містить норми про розмежування повноважень і предметів відання у сфері економіки між Україною та місцевими органами влади, що зумовлює відповідне розмежування у сфері підприємницької діяльності (1).

Друга група представлена міжнародними договорами, які можна розглядати як основу для формування адміністративно-договірного регулювання у сфері підприємницької діяльності. Зокрема, це Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (5).

Третя група представлена нормативно-правовими актами універсального характеру і стосується формування правової бази адміністративно-договірного регулювання у сфері підприємницької діяльності. Універсальність визначається тим, що ці акти не зорієнтовано на регламентацію окремих адміністративних договорів і угод, але вони можуть бути нормативною основою. До цієї групи актів можна зарахувати, зокрема, Бюджетний кодекс України, Податковий кодекс України.

Четверта група представлена законами та підзаконними актами, що формують правовий режим окремих адміністративних договорів і угод у сфері підприємницької діяльності, якот: Водний кодекс України, Земельний кодекс України; закони «Про концесії», «Про угоди про розподіл продукції», «Про державно-приватне партнерство», «Про державне оборонне замовлення», «Про публічні закупівлі», «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон». Цей перелік законів не є вичерпним, оскільки в інших законах можна виявити регламентацію, суттєву для адміністративно-договірних відносин.

Правову основу адміністративного договору у сфері підприємницької діяльності формують також акти Президента України, які видають у розвиток міжнародних договорів і законів.

Правову основу адміністративного договору у сфері підприємницької діяльності формують і акти Кабінету Міністрів України, які видають у розвиток міжнародних договорів і законів відповідно до повноважень. Зокрема, можна відзначити акти про концесійні угоди, про угоди щодо розподілу продукції, про створення та припинення діяльності спеціальних економічних зон та інші.

Правову основу зазначеної сфери формують також акти органів виконавчої влади, серед яких можна відзначити акти Міністерства фінансів

України, Державної митної служби, Міністерства економіки України та інших.

До п'ятої групи нормативно-правових актів зараховуємо акти про компетенції суб'єктів публічного управління, що формують здатність здійснювати адміністративно-договірне регулювання й укладати адміністративні договори та угоди. Компетенція суб'єктів публічного управління в частині адміністративно-договірного регулювання формується кількома способами. Можливе пряме закріплення відповідних повноважень у законі, у тому числі пряма вказівка на можливість делегування. Зокрема, формуються повноваження України, від імені якої виступає Кабінет Міністрів України, або уповноважений орган виконавчої влади, або орган місцевої влади, від імені якого виступає місцевий орган державної влади як потенційний концедент відповідно до закону «Про концесії».

Передбачено можливість делегування окремих повноважень концедента органам і юридичним особам відповідно до законів, інших нормативно-правових актів України, нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування. Можливе делегування повноважень органу виконавчої влади підвідомчим організаціям на термін, що перевищує термін дії затверджених лімітів бюджетних зобов'язань. Зазвичай його використовують у сфері публічних закупівель (6).

Є можливість закріплення повноважень за органами виконавчої влади на здійснення нормативно-правового регулювання у встановленій сфері діяльності, що потенційно передбачає можливість адміністративно-договірного регулювання, якщо це передбачено актами більшої юридичної сили та не суперечить їм. Положення передбачають реалізацію функцій державного замовника за державними контрактами, повноваження на закупівлю товарів, робіт, послуг у встановленій сфері діяльності відповідно до законодавства України та інших нормативно-правових актів у сфері закупівель товарів, робіт, послуг для забезпечення публічних потреб.

Шоста група представлена актами адміністративного законодавства, які регламентують матеріальну та процесуальну складові адміністративного акту, що стосуються адміністративного договору на основі спільності ознак. До цієї групи

доцільно зарахувати нормативно-правові акти, що регламентують питання системи та процедури видання нормативно-правових актів органами виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Сьома група представлена Цивільним кодексом України, який регламентує зобов'язальні договірні відносини, пов'язані з адміністративним договором у частині, що не суперечить нормам адміністративного законодавства про адміністративний договір (7).

Для правового регулювання адміністративно-договірних відносин у сфері підприємницької діяльності мають значення нормативні акти у досліджуваній сфері країн Європейського Союзу. Директиви ЄС щодо адміністративно-договірного регулювання у підприємницькій діяльності не існують. Однак адміністративне законодавство Франції та Німеччини мають найбільшу кількість напрямів підприємницької діяльності, які підпадають під адміністративно-договірне регулювання. Для України найбільш доцільним вважаємо використання французької моделі адміністративно-договірного регулювання у сфері підприємницької діяльності.

Дослідження показують, що правові основи адміністративно-договірного регулювання у сфері підприємницької діяльності становлять комплекс чинних нормативно-правових актів, детермінований предметно-змістовою спеціалізацією підприємницької діяльності, відповідною компетенцією органів публічного управління. Цей комплекс не характеризується внутрішньою єдністю та системністю у зв'язку з відсутністю консолідованого акту, що утворює систему, яка регламентує адміністративно-договірне регулювання.

2. Характерні риси актів адміністративно-договірного регулювання.

Правову основу адміністративно-договірного регулювання у сфері підприємницької діяльності складають акти адміністративного законодавства, акти комплексного регулювання, акти іншої галузевої належності (акти цивільного законодавства, що зумовлено природою договору, договірних відносин в універсальному загальноправовому сенсі;

це дає змогу за наявності прогалин зарахувати до адміністративного договору цивільно-правові норми, акти фінансового законодавства, акти спеціалізованого законодавства – водного, лісового, земельного тощо).

Щодо актів адміністративного законодавства слід відзначити переважну адміністративно-процедурну основу, оскільки адміністративно-договірне регулювання має виражену процедурну складову, за допомогою адміністративного законодавства здійснюють регламентацію діяльності виконавчих органів влади, зокрема у сфері підприємницької діяльності. Правова основа адміністративного договору у сфері підприємницької діяльності включає акти адміністративного законодавства та акти спеціалізованого адміністративно-правового законодавства (Chernomyz, 2020, р. 283).

Адміністративний договір як форма публічного управління у сфері підприємницької діяльності опосередковує дії та рішення органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, що передбачає адміністративно-договірне регулювання в зазначеній сфері відносин на державному та місцевому рівні організації публічної влади та системи законодавства. Підприємницьку діяльність не закріплено безпосередньо як предмет відання України або місцевих органів влади.

За змістом Конституції України правове регулювання у сфері підприємницької діяльності стосується частково предметів відання України, частково – предметів спільного відання, що деталізується в правових актах конкретних напрямів регулювання.

Правові акти, що становлять правову основу адміністративного договору у сфері підприємницької діяльності, не мають належної систематизації. Відсутність зумовлена загальним станом доктрини адміністративного договору, тенденціями розвитку законодавства, що виражаються в поступовому відокремленні й автономізації від предмету адміністративно-правового регулювання певних відносин, які виражають публічний інтерес і можуть бути опосередковані адміністративним договором (Kolomoiets, Kolpakov, 2020, р. 19).

На сьогодні можливість адміністративно-договірного регулювання розглядають за залишковим принципом, за винятком ситуацій, коли укладання

адміністративного договору є обов'язковим. Слід обрати напрям чіткої консолідації законодавства про адміністративний договір з метою формування відповідного спеціалізованого регулювання.

Дослідники проблематики адміністративного договору приходили до різних висновків:

- про необхідність ухвалення закону про адміністративний договір. До обговорення пропонували структуру такого закону (проте на сьогодні проект нормативного акту законодавцеві запропоновано не було) або акту Кабінету Міністрів України про адміністративні договори;
- про необхідність розробки та ухвалення Загального положення про договори в державному управлінні;
- про необхідність закріплення відповідних відносин у законі «Про адміністративну процедуру» (з обґрунтуванням потреби ухвалення);
- про необхідність закріплення відповідних відносин у законі «Про адміністративну процедуру» (з обґрунтуванням потреби включення в закон (Shkolyk, 2021, р. 238).

Заслугує на увагу позиція легалізації для суб'єкта публічного управління повноважень на вчинення адміністративного договору.

Існують також інші підходи. Але вчених об'єднує спільна думка про потребу розробити єдину наукову концепцію адміністративного договору, яку можна буде покласти в основу роботи законодавця.

Принципово диференціювати правову основу адміністративного та цивільно-правового договору не доцільно, оскільки адміністративне право не має в розпорядженні та не може мати необхідної для договору, особливо у сфері підприємницької діяльності, зобов'язальної складової.

Держава в майнових відносинах з фізичною особою-підприємцем підпорядковується загальним положенням цивільного права, а в діяльності унормовує публічні служби, вдається до особливих форм адміністративного права, де в складному юридичному акті доводиться розрізняти цивілістичні й адміністративно-правові моменти.

Сучасна юридична реальність демонструє комплексність засобів правового регулювання, тенденцію відходу від регулювання однією га-

лузью, що зумовлено зближенням галузей права, появою комплексних інститутів, принципом економічності права, відходом від надмірного регулювання. Це твердження слухне для адміністративного договору, особливо у сфері підприємницької діяльності.

На нашу думку, загальна модель правового регулювання адміністративного договору в контексті адміністративно-правового регулювання має базуватися на певних засадах.

1. Потреба в Адміністративному кодексі є очевидною. Якщо особлива частина адміністративного права викликає великі труднощі та суперечності щодо кодифікації, то загальну частину можна кодифікувати відповідно до усталеної структури.

Ухвалення Адміністративного кодексу дасть можливість стабілізувати поняття предметної галузі адміністративно-правового регулювання, правильно визначати предметну галузь окремих інститутів, зокрема й адміністративного договору. У розділі (або статті) про адміністративне законодавство та інші акти, що містять норми адміністративного права, слід вказати адміністративний договір нормативного змісту, який легалізував би статус як форму адміністративного права. Одним з розділів кодексу може бути розділ про форми державного управління, в якому й було б сформовано комплекс норм про адміністративний договір. Видову специфікацію слід будувати на основі юридичних властивостей договору, а потім формалізувати особливості за видами адміністративного договору. Окремо доцільно виділити адміністративні договори, що опосередковують рух майна, з подальшим бланкетним переходом до законодавства про окремі види таких договорів.

Виникає потреба бланкетного взаємозв'язку з нормами Цивільного кодексу України в частині використання цивільно-правових інструментів щодо адміністративних договорів, що опосередковують рух майна (7). Легалізації вимагають загальні правові підстави адміністративного договору. Може бути вирішено питання співвідношення за юридичною силою адміністративного договору та адміністративного акту, визначено питання дійсності договору, вирішено проблему щодо ситуацій, які вимагають ухвалення адміністративного акту, а які – договірною регулювання.

2. Не втрачає актуальності потреба ухвалення закону про адміністративні процедури (проект перебуває на розгляді у Верховній Раді України (4)), предмет регулювання якого має бути обмежений тільки позитивним управлінням. У межах закону може бути сформовано універсальну процедуру вчинення адміністративного договору. Процедура може бути універсальною для договорів нормативного змісту й організаційних вертикальних і горизонтальних угод.

Процедура вчинення договорів, що опосередковують рух майна, має бути спеціальною, бланкетною, пов'язаною із законами про окремі види таких договорів. Формалізація процедури здійснення договору повинна бути бланкетною.

У законі про адміністративні процедури, крім адміністративного договору, слід систематизувати процедурні питання видання нормативних адміністративних актів, за винятком актів Президента України та Кабінету Міністрів України, що буде підкреслювати взаємозв'язок адміністративного договору та адміністративного акту як правових форм публічного управління.

3. Питання вирішення спорів з приводу адміністративного договору законодавчо врегульовано. Близькість юридичної природи адміністративного акту нормативного змісту й адміністративного договору нормативного змісту дає змогу застосувати однакові механізми вирішення спорів відповідно до вимог Кодексу адміністративного судочинства України (2).

Спори, що виникають у зв'язку з договорами, опосередкованими на рух майна, доцільно розглядати виключно у господарсько-процесуальному порядку згідно з установленою процедурою щодо предметної специфіки (економічна спрямованість). Це дасть можливість стабілізувати спільність правових норм, що утворюють інститут адміністративного договору.

Висновки

Адміністративний договір – це форма об'єктивації волевиявлення контрагентів, умовою юридичного значення якої є узгодження волі, детерміноване ступенем свободи учасників. Відповідно, сутність адміністративного договору можна описати

комплексно через волевиявлення й узгодження волі сторін. Водночас питання сутності адміністративного договору не вичерпується тільки вищеописаними категоріями, оскільки значення має його правова мета, яка може слугувати підставою для консолідації адміністративних договорів і відмежування від договорів приватноправового характеру, позаяк правова підстава юридичної дії адміністративного договору єдина та пов'язана з досягненням публічного, соціально значущого ефекту. Правова підстава юридичної дії адміністративного договору може обґрунтувати конструкцію адміністративних договорів, сформулювати системну правову основу та чітко визначити адміністративно-договірні взаємини, у тому числі зобов'язального характеру.

Специфіка композиції правової основи адміністративно-договірного регулювання полягає в тому, що адміністративний договір є одним з її елементів та суттєво впливає на регламентацію підприємницької діяльності засобами адміністративного права. Правову основу адміністративно-договірного регулювання у сфері підприємницької діяльності становлять акти власне адміністративного законодавства, акти комплексного регулювання та акти іншої галузевої власності.

Загальний стан доктрини адміністративного договору і тенденції розвитку законодавства, що виражаються в поступовому відокремленні та автономізації від предмета адміністративно-правового регулювання певних відносин, що виражають публічний інтерес і можуть бути опосередковані адміністративним договором, дають змогу констатувати необхідність чіткої консолідації законодавства про адміністративний договір з метою формування відповідного спеціалізованого регулювання. Зазначене зумовлює доцільність проведення подальших досліджень за вказаним напрямом.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/>

2. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2747-15>
3. Коломоець Т., Колпаков В. Поняття доктрини адміністративного права. Вісник НАПрНУ. 2020. № 2. С. 14-26.
4. Проект Закону про адміністративну процедуру. URL. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68834
5. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 14.09.2014 р. № 1678-VII. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18Text>
6. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/922-19>
7. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/435-15>
8. Остапенко О.І. Ковалів М.В., Гулак Л.С. та ін. Адміністративне право України (загальна частина): навчальний посібник; Вид. 2-е, доп. Львів: СПОЛОМ, 2021. 616 с.
9. Тимчишин Т.М. Адміністративно-правовий договір як акт правового застосування. загальна характеристика. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 2. С. 199-207.
10. Черномиз Н. Особливості використання адміністративного договору в сфері підприємницької діяльності. *Правова система України в умовах європейської інтеграції: погляд студентської молоді*: матеріали IV Міжнародна наукова конференція. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. С. 282-284.
11. Школик А.М. Адміністративно-процесуальне законодавство в Україні: становлення та систематизація: дис. ... д-ра юрид. наук: спец.: 12.00.07. Запоріжжя, 2021. 417 с.

References:

1. Konstytutsiyi Ukrainy [Constitution of Ukraine: Law of Ukraine (1996, June 28, № 254k/96-VR). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/254-96-vr#-Text> [in Ukrainian].
2. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy [Code of Administrative Procedure of Ukraine: Law of

- Ukraine(2005,July6,№2747-IV).Retrievedfrom<https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2747-15>[inUkrainian].
3. Kolomojets, T., Kolpakov, V. (2020). Ponyattya doktryny administratyvnoho prava [Concept of the doctrine of administrative law]. *Visnyk NAPrNU – Bulletin of NAPrNU* 2, pp. 14–26. [in Ukrainian]
  4. Projekt Zakonu pro administratyvnu protseduru [Draft Law on Administrative Procedure] Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68834 [in Ukrainian].
  5. Pro ratyfikatsiyu Uhody pro asotsiatsiyu mizh Ukrainoyu, z odniyeyi storony, ta yevropeys'kym Soyuzom, yevropeys'kym spivtovarystvom z atomnoyi enerhiyi i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoyi storony [On the ratification of the Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand: Law of Ukraine (2014, September 14, № 1678-VII). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18Text> [in Ukrainian].
  6. Pro publichni zakupivli [On public procurement: Law of Ukraine (2015, December 25, № 922-VIII). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/922-19> [in Ukrainian].
  7. Tsyvil'nyy kodeks Ukrainy [Civil Code of Ukraine: Law of Ukraine (2003, January 16, № 435-IV). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/435-15> [in Ukrainian].
  8. Ostapenko, O.I., Kovaliv, M.V., Hulak L.S. ta in. (2021). Administratyvne pravo Ukrainy (zahal'na chastyna) [*Administrative law of Ukraine (general part)*]. L'viv: SPOLOM [in Ukrainian].
  9. Tymchyshyn, T.M. (2018). Administratyvno-pravovyy dohovir yak akt pravovoho zastosuvannya. zahal'na kharakterystyka [Administrative-legal contract as an act of legal application. General characteristics] *Naukovyy visnyk L'viv's'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav – scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs*, 2, pp. 199–207 [in Ukrainian].
  10. Chernomyz, N. (2022). Osoblyvosti vykorystannya administratyvnoho dohovoru v sferi pidpryyemnyts'koyi diyal'nosti. Pravova systema Ukrainy v umovakh yevropeys'koyi intehratsiyi: pohlyad student-s'koyi molodi: materialy V Mizhnarodna naukova konferentsiya. [Peculiarities of using an administrative contract in the field of entrepreneurial activity. The legal system of Ukraine in the conditions of European integration: the view of student youth: materials of the 5th International Scientific Conference]. Ternopil': ZUNU [in Ukrainian].
  11. Shkolyk, A.M. (2021). Administratyvno-protseual'ne zakonodavstvo v Ukraini: stanovlennya ta systematyzatsiya [Administrative and procedural legislation in Ukraine: formation and systematization: dissertation. Doctor's thesis. Zaporozhye: Zaporiz'kyy Natsional'nyy Universytet [in Ukrainian].